

[DATUM]

RESEARCH DIEREN

BOSWACHERSGEZOCHT

LUIKEN, JOSSE
KRO-NCRV
Beestenbrigade

Inhoud

Inspiratie t.a.v. nieuwsaanleidingen	2
Research oud	3
Zeehonden.....	3
Nest vol	4

Inspiratie t.a.v. nieuwsaanleidingen

10-03-2025

Europese boskat maakt terugkeer in Nederland, Limburg

27-03-2025

Minder libellen in Nederland dan in 2008

19-02-2025

Bodemdierenvermindering Oosterschelde, meting van 30 jaar

29-03-2025

Door de verzetting van de klok hebben wilde dieren last van de mens. Meer aanreden wild. Onder nadere reeën

31-03-2025

Start van het paar en broedseizoen (onder andere week van de lentekriebels). Hierdoor ook meer aangereden wild. Onder andere vogels

22-03-2025

Rewilding. Illegaal uitgezette dieren om de natuur te verwilderen.

Research oud

Zeehonden

Zeehonden: In de Nederlandse wateren, zoals de Waddenzee, leven zeehonden vaak in groepen op zandbanken. Deze groepen bieden bescherming en sociale interactie.

Het leven in groepsverband biedt zeehonden verschillende voordelen:

1. Bescherming: Groepen zeehonden kunnen elkaar waarschuwen voor roofdieren en samen een verdedigingsstrategie ontwikkelen. Dit verhoogt hun overlevingskansen.
2. Sociale interactie: Zeehonden zijn sociale dieren en hebben interactie met soortgenoten nodig om zich goed te voelen. Dit helpt bij het verminderen van stress en bevordert hun welzijn.
3. Voortplanting: Groepsleven vergemakkelijkt het vinden van een partner en het grootbrengen van jongen. Moeders kunnen elkaar helpen en beschermen tijdens de zoogperiode.
4. Leren van elkaar: Jonge zeehonden kunnen gedrag en vaardigheden van oudere groepsleden overnemen, zoals het vinden van voedsel en het vermijden van gevaren.

Zeehonden verminderen stress bij elkaar op verschillende manieren:

1. Fysiek contact: Zeehonden liggen vaak dicht bij elkaar op zandbanken of rotsen. Dit fysieke contact kan een kalmerend effect hebben en helpt bij het verminderen van stress.
2. Sociale interactie: Door samen te spelen, communiceren en elkaar te verzorgen, versterken zeehonden hun sociale banden. Dit helpt bij het verminderen van angst en stress.
3. Bescherming: In een groep voelen zeehonden zich veiliger tegen roofdieren en andere bedreigingen. Deze veiligheid vermindert stress en bevordert hun welzijn.
4. Gezamenlijke zorg voor jongen: Moeders kunnen elkaar helpen bij het beschermen en verzorgen van hun jongen, wat de stress van individuele zorg vermindert.

Nest vol

- Dassen

Dassen wonen in een familiegroep, ook wel een clan genoemd. Deze kan bestaan uit de volwassen dieren, eenjarige jongen en zelfs tweejarige jongen. Een clan kan 2 dieren groot zijn maar ook 12. In een clan is er niet alleen een dominant vrouwtje maar ook één dominant mannetje, maar mocht hun territorium groot zijn, kan een ondergeschikt vrouwtje ook drachtig worden. Zo ontstaat er een tweede nest.

- Herten

Edelherten leven in roedels het grootste deel van het jaar. Vrouwtjesherten, ofwel hinds, leven in groepen samen met hun jongen (tot twee jaar oud) met als aanvoerder een leidhinde. Mannetjes herten leven in een andere groep samen. In augustus breekt de 'brunst' aan dit is het paarseizoen van de herten. Dit is altijd een enorme strijd tussen de mannetjes (bokken) om wie de tijdelijke leider van de roedel vrouwtjes word. Dit word dan zijn 'hareem' en dekt hij de hinds. Rond half oktober is de 'brunst' weer voorbij en keren de hinds en bokken weer terug naar hun eigen groep.

- Bijen

Bijen wonen in een bijenkorf of bijennest samen met hun hele volk. Met een Koningin als leiding.

- Bevers

Ook bevers leven in een familiegroep, maar deze zijn gemiddeld kleiner dan dassen. Meestal leven er ongeveer 5 tot 6 bevers in een groep. Jongen blijven ongeveer twee jaar in de groep en daarna gaan ze op zoek naar hun eigen territorium. De bever is het grootste knaagdier in Europa en kunnen 'makkelijk' een hele boomstam doorknagen. Ze komen vaak voor in het zogenoemde overgangsgebied. Dis is het gebied tussen land en water. Zoals bijvoorbeeld moerassen, rivieren, beken, en meren. De knaagdieren hebben een voorkeur naar een leefomgeving omzoomd door bossen met bomen zoals de wilg of de populier. Ze hebben met het bouwen van hun burchten geen voorkeur op stromend en stilstaand water. De waterdiepte moet wel minimaal 50 cm zijn en 5 m breed.

Beestenbrigade Battle – opzet quizvragen

Grutto

1. De grutto heeft...
 - ☐ Een hele lange staart
 - ☐ Lange poten
2. De grutto praat met andere grutto's...
 - ☐ Met een opvallende roep
 - ☐ Met fluitende geluiden
3. De ideale plek voor het best/nest van de grutto is...
 - ☐ Lekker vochtig
 - ☐ Zo hoog en droog mogelijk
4. Het bed van de grutto...
 - ☐ Staat op de grond
 - ☐ Is iedere dag op een andere plek
5. Op het menu van de grutto staan...
 - ☐ Blaadjes, groentes en granen
 - ☐ Regenwormen en insecten
6. Hoeveel eieren legt de grutto per keer?
 - ☐ De grutto legt geen eieren
 - ☐ Zoveel als dat er in een eierdoos passen
7. Wanneer is de grutto aan het broeden?
 - ☐ In de winter, zo tussen sinterklaas en kerst
 - ☐ In de lente, tussen de voorjaars en meivakantie
8. Hoelang moet de grutto op eieren zitten voordat er kuikens uit komen?
 - ☐ Zo lang als de helft van de zomervakantie
 - ☐ Ongeveer even lang als de herfstvakantie
9. Kunnen babygrutto's meteen vliegen?
 - ☐ Ja, bij de geboorte hebben ze al vleugels. Dus dat moet wel lukken.
 - ☐ Nee, dat duurt nog bijna 4 weken.
10. De grutto overwinterd in... / De grutto is in de winter te vinden in...
 - ☐ Duitsland, België en Luxemburg
 - ☐ West-Afrika
11. De eekhoorn, de vos en ook de grutto houdt een winterslaap
 - ☐ Waar
 - ☐ Niet waar
12. De grutto is een vogel die veel verhuist
 - ☐ Waar
 - ☐ Niet waar
13. Wanneer vertrekt de grutto weer uit nederland?

- ☐ Eind augustus
 - ☐ Als jullie straks weer naar huis gaan
14. Er is minder ruimte voor de grutto door;
- ☐ Er meer gras nodig is voor de boeren
 - ☐ Te veel ontbossing
15. Het weer veranderd veel in Nederland. Wat vind de grutto daaraan vervelend?
- ☐ De droogte
 - ☐ De vele wolken in de lucht
16. Door wat wordt de plek waar de grutto woont steeds iets kleiner?
- ☐ Door huizenbouwers
 - ☐ Door water dat omhoog gaat in de rivier
17. Als de mannetjes grutto een vriendinnetje wilt vinden, dan..
- ☐ Vliegt hij rondjes door de lucht
 - ☐ Gaat hij op uitkijkt hoog in de boom
18. Houdt de grutto van gezelligheid?
- ☐ Ja, hij is graag in groepen
 - ☐ Nee, hij is echt een eenzaamheidsdier
19. Binnen een groep grutto's wordt er goed op het leefgebied gelet. Waarom?
- ☐ Om goed op te letten of er geen gevaar is
 - ☐ Voor de komst van post uit Afrika
20. Er is een wachtman binnen een groep grutto's die let op gevaar
- ☐ Waar
 - ☐ Niet waar
21. Hoe eet een grutto?
- ☐ Hij steekt zijn snavel in de modder
 - ☐ Hij loopt hiervoor door diep water
- 22.

Grutto (*Limosa limosa*)

De Grutto is een iconische weidevogel die vooral in Nederland broedt. Deze vogel is herkenbaar aan zijn lange poten, rechte snavel en opvallende roep. De Grutto broedt voornamelijk in vochtige graslanden en weilanden, waar hij zijn nest op de grond maakt. Tijdens het broedseizoen voedt de Grutto zich met regenwormen, insecten en hun larven. Hij slaapt meestal op de grond in zijn broedgebieden, vaak in hoge vegetatie die bescherming biedt tegen roofdieren.

De Grutto begint met broeden vanaf eind maart tot eind mei, met een piek in de tweede helft van april. Ze leggen meestal één broedsel per jaar met 3-4 eieren. De broedduur is 22-24 dagen en de jongen zijn nestvlinders, wat betekent dat ze meteen uit het nest lopen en na ongeveer 24-27 dagen vliegvlug zijn.

De Grutto is een langeafstandstrekker die broedt in Noord-Europa en overwintert in West-Afrika. Ze leggen duizenden kilometers af tijdens hun trek, waarbij ze vaste routes volgen. In Nederland arriveren ze meestal in februari en vertrekken weer in juli of augustus.

Bedreigingen: De Grutto wordt geconfronteerd met verschillende bedreigingen zoals verlies van leefgebied door intensieve landbouw en verstedelijking, droogte en klimaatverandering, predatie door roofdieren, en afname van insecten door pesticidengebruik.

Beschermingsmaatregelen: Om de Grutto te beschermen, worden maatregelen genomen zoals nestbescherming, beheer van graslanden, predatorbeheer en agrarisch natuurbeheer. Deze maatregelen helpen om geschikte broedgebieden te behouden en de populatie van de Grutto te ondersteunen.

Gedrag: De Grutto is een sociale vogel die vaak in groepen foerageert en broedt. Tijdens het broedseizoen laat de Grutto spectaculaire baltsvluchten zien, waarbij het mannetje hoog in de lucht cirkels draait en luid roept om een partner aan te trekken. Ze communiceren veel met elkaar, vooral tijdens het broeden en het beschermen van hun jongen. Grutto's hebben een 'wachtmán' die de omgeving in de gaten houdt en waarschuwt bij gevaar. Ze bewegen zich gemakkelijk over het veld op zoek naar voedsel, waarbij ze hun lange snavel diep in de zachte bodem steken om diertjes te vinden.

GRUTTO

SPEL 1: WELKOM IN NEDERLAND-SPEL

Aantal spelers:	4
Rol van Tim:	heeft allemaal grappige rollen achter elkaar: is bagagemedewerker/ douanier/ koning
Puntentelling:	hoe meer grutto's oranje en met voeten in water staan hoe meer regenwater
Locatie:	veld

Info:

Grutto is dé nationale vogel. De vlaggen hangen dan ook uit als ie weer in Nederland aankomt (is trekvogel/ de hele winter zat ie in afrika). De grutto komt Nederland binnen met een grijs winterkleed en worden langzamerhand oranje. Ze staan graag met hun voeten in het water.

SPEL:

- 4 trekvogels komen in het vliegtuig in Nederland aan (ze zitten achter het raampje)
 - Tim is bagagemedewerker (draagt fluor hesje) en gooit de koffers uit het vliegtuig
 - De kinderen stappen uit het vliegtuig en pakken ieder een koffer (of 2 koffers als dat lukt)
 - De kinderen krijgen stempel in hun paspoort van Tim de dounanier (met pet + opplak snor)
 - De kinderen lopen een parcours met de onhandige koffers
 - Aan de overkant van het parcours halen ze oranje spullen (kleding) uit hun koffers en trekken die aan
 - Ze staan vervolgens met hun voeten in het water in een zwembadje.
- > puntentelling: Hoe meer grutto's oranje én met voeten in water staan, hoe meer regenwater

EINDE:

-Eventueel geeft Tim (Willem Alexander met kroon) geeft ze plechtig een sjerp (nationale vogel)- volkslied

INFO:

<https://www.vogelbescherming.nl/actueel/bericht/goeie-gruttos>

https://www.youtube.com/watch?v=TxmF1tBH_9U

<https://www.onzenatuur.be/artikel/superpower-sunday-grutto-is-wereldrecordhouder-langeafstandsvliegen>

<https://www.youtube.com/watch?v=9NsghRtIZAw&list=RDMpagMjUtDTg&index=21>

SPEL 2: ELK EITJE WORDT GEVIERD SPEL

Aantal spelers:	hele klas
Rol van Tim:	Vangt hij de eieren?
Puntentelling:	hoe meer hele eieren hoe meer regenwater
Locatie:	bij boomhut

Verhaaltje:

Het gaat al vele jaren dramatisch slecht met de grutto. Net als met de meeste andere weidevogels trouwens. Elk eitje wordt daarom gevierd!

SPEL:

Er is een (3D) kont van grutto bevestigd aan boomhut. Z'n lange steltepoten hangen vanaf boomhut naar beneden. Zie foto hieronder voor het idee. Kinderen dragen feesthoedje met de punt eraf, waardoor er een ei op gezet kan worden.

- Uit kont van grutto valt een ei (wordt er van boven ingedaan door kind aan achterkant van kont)- met af en toe een flats erbij 😊
- Die wordt opgevangen door kind (of door Tim?) en op een feesthoedje gezet.
- Kinderen lopen 1 voor 1 over parcours en zetten de eieren in een nest
- Waarschijnlijk lopen de kinderen met de feesthoedjes langzaam om het ei niet te laten vallen/ dit spannende deel dus aandikken (een beetje a la het stiltespel)
- Aan de overkant een tafel (gedressed als babyshower) waar de eieren neergezet kunnen worden
- Confettikanon met afbreekbare confetti als de eieren naar de overkant zijn?

Klapekster (*Lanius excubitor*)

De Klapekster, ook wel bekend als de Grote Klauwier, is een zangvogel die behoort tot de familie der klauwieren. Deze vogel heeft een kenmerkende haaksnavel en een zwart-wit-grijs verenkleed. De Klapekster broedt in Noord-Europa, vaak in heidevelden en hoogvenen, en overwintert in Nederland. Hij voedt zich met een breed scala aan prooien, waaronder insecten, kleine zoogdieren, vogels en reptielen. Een opvallend kenmerk van de Klapekster is dat hij zijn prooien vaak spietst op doorns of prikkeldraad om ze later op te eten. De Klapekster slaapt meestal in bomen of struiken binnen zijn territorium.

De Klapekster broedt vanaf eind maart tot mei en legt 4-6 eieren per broedsel. Het nest wordt zorgvuldig in elkaar gezet door beide vogels en bevindt zich meestal hoog in bomen of dicht struikgewas. De broedduur is 14-18 dagen en de jongen zijn na 14-20 dagen vliegvlug, maar worden nog 3 weken gevoed door de ouders.

De Klapekster broedt in Noord-Europa en trekt in de winter naar zuidelijkere gebieden, waaronder Nederland. Ze migreren vaak individueel en 's nachts. De meeste vogels verlaten hun broedgebied in september-oktober en keren in maart-april terug.

Bedreigingen: De Klapekster heeft te maken met bedreigingen zoals verlies van broedgebieden door ontbossing en intensieve landbouw, afname van prooidieren door pesticidengebruik en habitatverlies, en klimaatverandering.

Beschermingsmaatregelen: Om de Klapekster te beschermen, worden maatregelen genomen zoals habitatbescherming, bevordering van voedselvoorziening, wet- en regelgeving, en educatie en bewustwording. Deze maatregelen helpen om geschikte broedgebieden te behouden en de populatie van de Klapekster te ondersteunen.

Gedrag: De Klapekster is een solitaire vogel die vaak op een uitkijkpost zit, zoals de top van een boom of struik, om naar prooi te loeren. Ze zijn agressief in het verdedigen van hun voedselterritorium, vooral in de winter. Een opvallend gedrag van de Klapekster is het spietsen van prooien aan doorns of prikkeldraad om een voorraad aan te leggen. Ze hebben een golvende vlucht en kunnen soms 'bidden', waarbij ze stil in de lucht hangen om naar prooi te zoeken. De Klapekster imiteert ook geluiden en heeft verschillende roepen, waaronder een scherpe triller als alarmroep.